

Tehy ry
PL 10
00060 Tehy

LAUSUNTO
21.1.2011

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo
PL 33
00023 Valtioneuvosto

AIHE: Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä, kehittämistä ja valvontaa koskevan lainsäädännön uudistamista valmisteleavan työryhmän väliraportti

Sosiaali- ja terveydenhuolto on osa yhteiskuntaa ja toimintojen on muututtava, kun väestön tarpeet ja toimintaympäristö muuttuvat. Lainsäädännön näkökulmasta yhteinen visio järjestämisestä on välttämätön. Tähän liittyy myös se, että linjataan mitä palveluita tulevaisuudessa järjestetään julkisin varoin. Ikäihmisten määrän kasvaessa palvelutarpeet kasvavat, mutta kaikki tarvittavat palvelut eivät todennäköisesti ole välttämättömiä peruspalveluita. Tehyn näkemyksen mukaan terveys- ja sosiaalipalveluiden järjestämisvastuu on säilytettävä julkisella sektorilla palveluiden laadun ja kattavuuden varmistamiseksi.

Raportin luvussa 4 Tavoitelinjaukset kappaleessa käsitellään palvelujärjestelmän asiakaslähtöistä toimintaa, mikä tulee ilman muuta olla perustana. Valinnanvapauteen liittyy aiheellinen huoli palveluiden eriytymisestä aktiivisten kansalaisten ja huonommassa asemassa esim. terveydentilan rajoittaessa toimintakykyä, olevien välillä. Toisaalta valinnanvapauden ylenmääräinen tavoittelu voi johtaa myös siihen, ettei laadukkaita julkisia palveluita ole enää olemassa. Tällaiseen tilanteeseen voidaan ajautua, kun kaikki palvelut tulevat vähitellen erilaisina paloina yksityistettyä. Terveydenhuollon palveluissa on myös alueita, jotka on välttämättöminä palveluina tuotettava julkisen sektorin toimesta, jotta palvelukyky kaikissa olosuhteissa voidaan varmistaa.

Kappaleessa 3 palvelukysynnän hillitsemisen lisäksi toivoisi esille otetavan uusien palvelumallien kehittämisen, joissa potilaat ovat itse aktiivisia toimijoita. Pelkkä palvelutarpeiden hillitseminen voi johtaa siihen, että ne jotka apua eniten tarvitsevat

jäävät ilman niitä. Tästä on esimerkkinä eri väestöryhmien välillä kasvaneet terveyserot.

Rakennelinjaukset luvussa 5 kohdassa 8 palveluiden jatkuva kehittäminen nähdään osana järjestämisvastuuta. Kehittämisen on oltava osa myös tuottamista ja tämä tulee huomioida myös palveluiden kilpailuttamisessa. Alueellisena yhteistyönä järjestettävä koulutus on erittäin kannatettavaa ja sitä on tehtävä järjestäjän ja kaikkien palveluiden tuottajien yhdessä.

Kohdassa 9 linjataan kansallisen ohjauksen merkitystä, mutta mitä tarkoitetaan lauseella "Toimintamuotojen valinta kuuluu palveluiden järjestäjälle". Rakenteiden ohjaukseen painottuva kansallinen toiminta on selkeä ja riittävä linjaus. Tehyn näkemyksen mukaan keskeistä ohjauksessa on rakenteiden lisäksi rahoitusjärjestelmän toimivuus. Verorahoitukseen perustuva peruspalveluiden rahoitusmalli on toimiva ja Tehy ry kannattaa näkemystä, että järjestämis- ja rahoitusvastuu ovat samoissa käsissä. Tämä tarkoittaa myös sitä, että kuntien ja valtion välinen kustannustenjako on selkeytettävä.

Tehy kannattaa Kättilöliiton näkemyksiä raporttiin liittyen (liite Kättilöliiton lausunto).

Helsingissä 21.1.2011

Jaana Laitinen-Pesola
Puheenjohtaja
Tehy ry

Tarja Honkalampi
Johtaja
Tehy ry

